

Legyalulhatják az erdőket, a kövek között újra nőnek a fűszálak

Miért ne lehetne szép egy gaz a kertben? A gyomnövény szóhoz rendszerint valamilyen kellemetlen megjelenésű, vagy egyéb rosszindulatú tulajdonságokkal felvértezett növényt társítunk, amit dühödten próbálunk kiirtani a kertből, a zöldségek közül, vagy a rózsaaágysból. Ha jobban belegondolunk azonban, az anyatermészet szempontjából nem létezik olyan, hogy gyom, minden növénynek megvan a helye, a szerepe az ökoszisztémában, csak mi emberek osztjuk fel a növényeket jókra és rosszakra.

Tarcsányi Otilia festőművész, a Budai Képzőművész Egyesület elnöke

Cserhátszentivánban, egy hegyekkel körülvett kis faluban született. Iskolába szülőfalujában, Balassagyarmaton és Budapesten járt, magasépítő lett belőle. Tanulmányai befejeztével Pesthidegkúton telepedett le, azóta is ott él. A rajzolás, festés, a képzőművészet, a szép szerete végigkísérte az életét. Az impresszionisták vannak rá nagy hatással. Egy hosszú betegség alatt került kezébe a festék és ecset. Noha a rajz – igaz fekete-fehér műszaki ábrák formájában évtizedeken keresztül kenyérkereső foglalkozása volt. Akvarellel festette meg emlékképeit. Munkáit megmutatta Schéner Mihály Kossuth-díjas képzőművész úrnak, aki bízta, hogy olajjal fesse meg képeit, és próbáljon ki sokféle technikát. Képei meghatározó motívuma a természet, festményei nem mesterkéltek, nem akarják elferdíteni a valóságot. Nyaranta hazai és nemzetközi alkotótáborokban is részt vesz. Az MTV1 televízió kulturális rovata 2008. évben keresztmetszetet adott munkásságáról. Részt vett az OKIT, az Érdi POLY-Art, a Gregus kör, a pomázi Somodi Stúdió, a Magyar Nemzeti Galéria és az Európai Kulturális Alkotóművészek Egyesületének munkájában. Tagja a Művészetbarátok Egyesületének és a Budai Képzőművész Társaságnak, valamint a Szőnyi István Képzőművészeti Körnek, és a Keszi Artnak. Képei megtalálhatóak hazánkban, Európa számos országában, Japánban és a tengerentúlon is. 1996-tól kiállító művész. Közgyűjteményben több képét őrzik. Kiállításokon és festő versenyeken előkelő helyezéseket ért el.

Honlapján Schéner Mihály Kossuth-díjas festőművésztől az idézet: „vegyük körül magunkat a szépséggel a gonosz ellen.” Létezik-e még a szép, mint esztétikai kategória?

–Igaz, vannak, akik szerint a szépség a művészeti ágakból mára kihalt, de ezzel nem értek egyet. Számomra a természet a szép. Éppen ezért a természetet festem meg. Embereket ritkán ábrázolok, azt nem tartanám hitelesnek. Még egy fűszál is tökéletes a sziklák között. Tehát a természet a modellem.

A természetbe is beleavatkozik az ember.

–Ezért kell megörökíteni úgy, ahogy látjuk. Minden ember talentummal születik. Aki remekül tud árkot ásni, az is kiváló ember. Én pedig térben is látok, fantáziával áldott meg a Teremtő és a színekhez is értek, így képes vagyok megörökíteni azt, ami nekem tetszik, illetve amit én szépnek találok. Természetesen, ami számomra szép, nem biztos, hogy másnak is az.

Semmit sem ferdíték el a képeimen. Nem csinálok pontocskákat a virágból.

Az, hogy kinek mi a szép, azt mindenki maga dönti el?

–Így van, de én semmit sem fordítok el a képeimen. Így például nem csinálom pontocskákat a virágból, hanem a fények segítségével rengeteg színt viszek fel a vászonra. Aki alaposan megtekinti képeimet, igen gazdag színárnyalatot fedez fel rajtuk.

Kiszámolja, hogy mennyi szín van egy képen?

–Dehogyan, ránézek, és nagyjából tudom. Sosem határozom el előre, hogy néz ki a festmény. Nagyon gyorsan festek, és nem napok, hanem órák alatt befejezem a képet.

A vázlatkészítés bizonyára hosszabb ideig tart.

–Vázlatokat nem készítek, csak az alkotótáborokban, kirándulások alkalmával, rendszerint

olajpasztellel.

Megérinti valami a természetben, és azt lefesti?

–Mégpedig emlékezetből. Az alkotótáborokban a szabadban is festek, de ez ritkán fordul elő. A Tavasz a kertemben című képet a Magyar Nemzeti Galériában festettem. De hangsúlyozom, nem így néz ki a tavasz a kertemben. Ha ennyire realista lennék, akkor fotóznék. Magamban átrendezem a látottakat, hiszen képet festek. A természet nem készít önmagától képet. Tehát a festészetnek is vannak törvényei. Ha csak öt tulipánom lenne, akkor is több százat ábrázolnék. A hajókat is itthon festettem meg, és nem a Balatonnál, bár az ott látottak adták az ihletet. Egyértelmű, hogy csak olyat festek, amit láttam is. Nem találok ki se tárgyakat, se növényeket – hiszen van rá modell. Az olyan épületeket is szeretem, melyek emberléptékűek, így közel állnak hozzánk. Nagyon szép városaink, köz-és lakóépületeink vannak, s nagyon büszke vagyok magyarságomra. Sehol máshol nem tudnék élni, pedig több országot is bejártam. A közelmúltban Albániát, ami csodálatos hely. Növényeik, gazaik ugyanolyanok, mint nálunk. Természetesen a tengerparti pálmafák, a hegyek, völgyek és sziklák is lenyűgöztek.

Kedveli a gyomnövényeket a természetben? Ez meglep.

–Miért ne lehetne szép egy gaz a kertben? A gyomnövény szóhoz rendszerint valamilyen kellemetlen megjelenésű, vagy egyéb rosszindulatú tulajdonságokkal felvértezett növényt

társítunk, amit dühödten próbálunk kiirtani a kertből, a zöldségek közül, vagy a rózságyásból. Ha jobban belegondolunk azonban, az anyatermészet szempontjából nem létezik olyan, hogy gyom, minden növénynek megvan a helye, a szerepe az ökoszisztémában, csak mi emberek osztjuk fel a növényeket jókra és rosszakra. Ez azonban néha igencsak bajos, hiszen vannak olyan növények, melyek papírforma szerint gazok, ám a gyakorlatban esztétikus külalakjuk, bódító illatuk, vagy éppen gyógyhatásuk miatt nehéz őket őszinte szívvel irtandó gyomnak nevezni. Nálam a bogáncs is megterem, és virágait lefestem. Ez is Isten teremtménye. Kedvenceim a fák is, az idők tanúi.

Az albániai utazás közben szerzett élmények is szerepelnek majd a vásznon?

–Szerepelnek majd, de ezek nem csak élmények, benyomások, hanem olyan dolgok, melyek számomra szépek. Már látom magam előtt, hogy mit szeretnék csinálni. Majd úgy rakom fel a színeket, hogy az kép legyen. Építész voltam, s tudom, egy ház sem billenhet meg, így egy kép sem, mert az akkor nem alkotás. A pomázi stúdióban is tanultam, aminek Kiss János festőművész volt a vezetője. Ő mindig felhívta a figyelmet a képszerkesztés szabályaira. Évtizedeken át akvarelleztem, sok közülük Kárpátalja tájait ábrázolja, és ezeken a kis képeken is rendnek kell lennie. Ahogyan a világban is kéne. Attól, hogy a teremtett világot festem meg, nem jelenti azt, hogy minden úgy van a képemen, ahogyan a valóságban. Tehát impresszionistának mondom magam, akire hatnak a benyomások, formák, színek, fények és abból készítem a képet.

Impresszionista a XXI. században. Jó, hogy nincs meghatározott izmus?

–Nem hiszem, hogy ez gondot jelentene. Amit készítek, azok mind Tarcsányi Ottilia –képek. Többen mondják, hogy nem összetéveszthetők mások alkotásaival. Nem szeretek senkire sem hasonlítani a művészetben, de nem is tudnék, mert én így látom a világot. Hiába próbálkoznék mással, csak a technika, az anyag változhat. Két ugyanolyan kép nem is létezhet. A módszerem is más. Erre egy példa: a baranyai Szálkán voltunk alkotótáborban, s mindenki festette a szőlőt. Mivel kézzel festek, így legalább egyszerre két képen dolgoztam. Nemrég jöttünk haza Párizsból, és egyik képem a francia fővárosról, a másik a szálkai tavakról szólt. A művészeti vezető csodálkozott, azt hitte kész képet hoztam.

Az a tény, hogy Pesthidegkút-Ófalun lakik, és nem egy lakótelepen, ad egy bizonyos többletet a művészetéhez?

–Ebben biztos vagyok. A természethez való vonzódásom onnan ered, hogy egy kis nógrádi faluban születtem. Magam előtt látom azt, ami gyermekkoromban megérintett, s ezek hosszú évek után is láthatók képeimen; a falu, a hegyvidék.

Legtöbb képem ujjal festem

Nekilát mondjuk tulipánokat festeni, akkor mit tesz fel a vászonra?

Modellem a természet

Írta: Medveczky Attila

2017. augusztus 06. vasárnap, 09:15 -

–A színeket. Tíz ujjam van, az tíz színt jelent.

De csak egy ecsetet fog a kezében.

–Az akvarellnél, igen viszont amikor olaj, vagy akril az anyag, rendszerint ujjaimmal festek.

Nem megy tönkre a keze?

–Árt a bőrömnek, és hiába húzok fel gumikesztyűt, nagyon hamar kilyukad.

Ha ezt tudja, akkor miért nem fest ecsettel?

–Gyermekkoromban sokat akvarelleztem, és a gimnáziumban Farkas András festőművész tanár úr rajzolni tanított minket. Viszont más pályán helyezkedtem el. Porckorongsérvem lett, sokáig járni sem tudtam. Schéner Mihály festőművészt nagyon jól ismertem, és mikor betegségem alatt meglátogatott, azt mondta, ha már annyi szabad időm van, akkor ne csak rajzoljak, akvarellezek. Hozott tubus olajfestéket, ecsetet viszont nem. Azóta szinte csak ujjal festek.

Zavarná, ha az interjút követően festene, és közben nézném, ahogy alkot?

–Dehogyan! Amikor a televízió készített rólam filmet, közben is festettem. Tudom, vannak, akik bezárkóznak, és magányukban festenek. Én viszont nem vagyok remete, ahová csak tudok, elmegyek. Járok alkotótáborba, vezetek egy 40 fős művész-csapatot. Sokat utazom, és ahogy kinézek az autó ablakán, sok szépet látok. Azok megihletnek, és majd vászonra kerülnek.

Csak azt festi le, amit a szabadban lát?

–Nem csak az adja az ihletet, hanem a természetfilmek is.

Szent II. János Pál szerint „a nagy művészeti alkotásokat érheti folt, de szépségük megmarad, s ez olyan igazság, amelyet minden intellektuálisan őszinte kritikus be kell, hogy lásson.” □ Be is látják ezt korunk megmondó emberei?

–Sajnos nem. Ha a virágok helyett pontocskákat festenek, és nagyon absztrakt lenne a képem, akkor biztos anyagilag többre értékelnék. De én nem erre törekszem. A képnek engem kell gyarapítania, és ne én találjak ki valami olyat, amivel elnyerhetem a műítészek kegyeit. Az más kérdés, hogy ki mit lát bele a képeimbe. A Pilisi sziklákba vannak, akik embereket, szellemlényeket látnak bele. Talán azért mert egy szakrális helyről van szó. A tulipánoknak pedig néha arcuk, szemük van –egyesek szerint. Ez érthető is, mert a színt, a fényt nem úgy látják, ahogyan én. Ezért is nagyon összetett a művészet.

Mi a véleménye arról, hogy egyes esztéták szerint a szépség egyenlő a gicccsel?

–Hogy mi a szép? Ami érdek nélkül tetszik. Aki szépet fest, arra sokszor ráaggasztják a giccs bélyegét. A naplemente is giccs lenne? Holott naponta látható a szépsége, ha csak a felhők el nem takarják. Adria emlékeimből is készítettem naplementét. Ami nem giccs, mert közvetít nekem, és a befogadónak valami pluszt ad, azon kívül, hogy megy le a Nap a horizonton.

A kép médium is?

–Médium, mert az alkotót, és a nézőket is neveli. Világunkban minden olyan szakmának, és hivatásnak, ami jót tesz másoknak is, a lényege a jobbítás. Az, hogy ne borzadjunk el egy mű látán. Sajnos olyan sok rossz van a világban, és ezt még generálják azzal, hogy a művészetben is a megbotránkoztatásra törekszenek. Egy mű, legyen az festmény, szobor, film, zene, dráma tanítson, mutassa be a hibákat, és azt, amit elrontott az emberiség, de ne öncélúan. Az ilyen trendi követő művészt piedesztálra emelik. Azt mondják, az a divatos, azt kell követni, amit ő csinál. És így üzletté silányult a művészet is. Nem hiszem, ha egy ilyen borzadalmas képet megmutatunk a gyerekeknek, akkor azzal nemesítjük a lelkét, sőt félni fog. Sok iskolába hívnak meg kiállítani, mert szeretik alkotásaimat. Nemrég a Neumann János Számítástechnikai Szakgimnáziumban állítottam ki. A Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola aulájában is többször rendeztem tárlatokat. Az iskolákban kiállított képek nem csak vidámságot közvetítenek, hanem a gyerekek rácsodálkoznak néhány olyan tájra, amelyet ábrázolok. Hiszen sok fővárosi gyerek nem látott még falusi tájat. Tudja, úgy vagyok vele, hogyha nekem ilyen talentumot adott a Teremtő, és ennek eredménye szétosztható, hát hadd okozzak örömet vele másoknak. Egyébként olyan az élet körforgása, hogy adnunk kell, és akkor mi is kapni fogunk. Nekem a festés mellett a gyerek a legnagyobb érték – ezért is állítok ki iskolákba. Sőt felnőttek is jönnek hozzám, leülnek, és nézik a képeimet, azt mondják, megnyugtatja őket.

Vásárlói is vannak?

Modellem a természet

Írta: Medveczky Attila

2017. augusztus 06. vasárnap, 09:15 -

–Néha sikerül eladnom képeimből, de nem ezért festek. Szentendrén például több képet vásároltak tőlem. Azt veszem észre – de nem szeretek általánosítani –, hogy főleg azok nem veszik képeimet, akik anyagilag megtehetnék. Vásárolnak ők is képeket, de olyanokat, melyeket a nagynevű galériákban látnak –befektetés gyanánt.

Vásárlóm volt a TDK vezérigazgatója

Japánba hogy kerültek ki képei?

–Sokszor állítottam ki Szentendrén, ahol sokféle turista megfordul. Téli kép-sorozatomból volt látható azon a kiállításon, ami három japánnak nagyon tetszett. Egyszer megszólal a japán úr: „a TDK vezérigazgatója vagyok, Magyarországon élek, s mindennek ára van. Megveszem ezt a három képet. Mivel nem magántulajdon, eladó.” A pünkösdi rózsás képem pedig Brazíliába vitték

Miért fest, ha nem kizárólag a pénzkereset miatt?

Modellem a természet

Írta: Medveczky Attila

2017. augusztus 06. vasárnap, 09:15 -

–Jól érzem magam festés közben, kikapcsol engem. Ez kissé öncélúnak hangzik, de a legkisebb faluba is elmegyek kiállítani. Nem véletlen, hogy több mint 250 helyen mutatkoztam be képeimmel. Ha csak egy fél órára örömet adtam az embereknek, az már nagyon sokat jelent.

Érdeklík a visszajelzések?

–Elolvasom a véleményeket, és örülök, ha azok pozitívak. Mondják, stresszoldók a formák, a színek, a témák. Az őszinte bírálatokból pedig sokat tanulok. A gyerekek visszajelzése is sokat számít, és idősebb festőművész barátaim közül egy sem beszélt le a festészetről. Nem szóltak bele a témaválasztásba, hanem segítőkészek voltak, szakmai tanácsokat adtak. Az építő jellegű kritikákat szeretem.

Eredeti szakmája magasépítő. Mivel foglalkozott ebben a munkakörben?

–Mindig tervezőirodában dolgoztam.

Nem is akart bekerülni a képzőművészeti szakközépiskolába?

–Oda jelentkeztem, de helyhiány, és „egyéb” származásom miatt nem vettek fel. Balassagyarmaton a Balassi Gimnáziumban tanultam, ahol – még a régi időkből – remek művésztanáraink voltak. Viszont szerettem az ábrázoló geometriát is. Apukám azt mondta, hogy kenyérkereső foglalkozás mellett még mindig lesz időm, ha megmarad a művészet iránti vonzalmam, a festésre is.

Be kellett hozni azt a hátrányt, hogy nem végzett művészeti iskolákat?

–Nem hiszem, hogy ez hátrány lenne. Soha nem zavart, hogy nincs a kezemben művészi oklevél. Schéner Mihály sokszor mondta: „ ne hagyd magad elrontani. Azzal foglalkozz, ami tetszik, amivel szeretnél. Az építészeti múlt pedig csak segít, például a térlátásban.”

Bánóczi Zsuzsa művészettörténész szerint emlékképeket fest. Olyan épületeket, tájakat, amik már nincsenek?

Modellem a természet

Írta: Medveczky Attila

2017. augusztus 06. vasárnap, 09:15 -

–Meg kell őrizni az új világban a régi világot, virágot, tájat is. Ezeket is örökül hagyom az utánunk jövő generációnak. Tény, ahhoz, hogy valami felépüljön, mindig kell változtatni az eredeti környezetet, le kell bontani egy régi házat, utcát, fákat, erdőket vágnak ki. De képeimen megmentek valamit a régiből, a letűnőben lévőből is. A múltban gyökerezem. Először voltak a barlangok, majd a parasztházak, most meg az üvegpaloták – az utóbbiakra nem szívesen tekintek rá, mert számomra nem emberiek. Azt kedvelem, ami természetes anyagból készül és egyszerű.

A természetén mégis sokat változtat az ember, és akkor mi marad számunkra?

–Hiába próbálják meg legyalulni a természetet, a kövek között kinő a fűcsomó. Fontos a fiatalság nevelése. Ezért is jönnek hozzám felnőttek, gyerekek, és együtt festünk. Nem baj, ha nem műremek, de fesse le, amit látott, amit szeret. Hiszen az alkotás örömforrás.

Összefogtam a pestidegkúti művészeket

Szükséges, hogy mint egy gyermek rácsodálkozzon a szépre?

–Nélkülözhetetlen; ha meglátok egy szép tájat, virágot, épületet, akkor örömet érzek, ha nem így lenne, akkor nem festeném le azokat

Én pedig azon csodálkozom, hogy a festészet mellett egy művészeti egyesület elnöki pozícióját is betölti. Mikor és milyen elhatározásból alapították meg a Budai Képzőművész Egyesületet?

–2003-ban alakultunk képző- és iparművészekből, non-profit szervezetként. Jövőre ünneplejünk 15. születésnapunkat, így már készül a katalógus. Régebben működött itt egy könyvesbolt, ahol azt tanácsolta a tulajdonos, ha már olyan sokan foglalkozunk Pesthidegkúton képzőművészettel, akkor létesítsünk egyesületet, és tudnánk közösen kiállítani. A kezdeti 11 fős tagság 40 főre bővült, és a BUKET ismert lett nemcsak Budán, de országosan is. Az sem kizáró ok, hogy valaki budai legyen, viszont egy nivónak meg kell felelni. Az Egyesületben jól megfér egymás mellett festő és grafikus, szobrász és iparművész, hivatásos és amatőr, így kiállításainkon, amit sokszor szervezünk a Klebelsberg Kultúrkúriában, és az ország számos kiállítóhelyein, bárki találhat a szívéhez közel álló műveket.

Medveczky Attila